

HE 73/2011 vp

Hallituksen esitys Eduskunnalle kotoutumisen edistämisestä annetun lain, ulkomaalaislain 91 ja 93 §:n sekä kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta annetun lain 7 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kotoutumisen edistämisestä annettua lakia, ulkomaalaislakia sekä kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta annettua lakia. Lainmuutokset ovat tarpeen sen johdosta, että kotouttamisasiat siirretään sisäasiainministeriön toimialalta työ- ja elinkeinoministeriön toi-

mialalle.

Esitys liittyy valtion vuoden 2012 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
YLEISPERUSTELUT	3
1. Johdanto.....	3
2. Nykytila.....	3
3. Esityksen tavoite ja keskeiset ehdotukset.....	3
3.1. Esityksen tavoite.....	3
3.2. Keskeiset ehdotukset.....	3
3.2.1 Laki kotoutumisen edistämisestä.....	3
3.2.2 Ulkomaalaislaki.....	4
3.2.3 Kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta annettu laki.....	4
3.2.4 Kotouttamistehtävien sekä tehtäviä hoitavien henkilöiden siirto.....	5
4. Esityksen vaikutukset.....	5
4.1. Taloudelliset vaikutukset.....	5
4.2. Vaikutukset eri kansalaisryhmien asemaan	5
4.3. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset.....	5
5. Asian valmistelu.....	6
6. Esityksen riippuvuus muista esityksistä.....	6
7. Voimaantulo.....	6
LAKIEHDOTUKSET	7
1. Laki kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta	7
2. Laki ulkomaalaislain 91 ja 93 §:n muuttamisesta.....	9
3. Laki kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta annetun lain 7 §:n muuttamisesta.....	10
LIITE	11
RINNAKKAISTEKSTIT	11
1: Laki kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta.....	11
2. Laki ulkomaalaislain 91 ja 93 §:n muuttamisesta.....	15
3. Laki kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta annetun lain 7 §:n muuttamisesta.....	16

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Valtioneuvoston tiedonantona (VNT 2/2011 vp) eduskunnalle annetun pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelmaan on kirjattu toimenpiteitä maahanmuuttajien kotouttamisen ja työllistymisen tehostamiseksi. Hallitusohjelman mukaan maahanmuuttajien kotouttamista tehostetaan ja kotouttamistoimien johto kootaan työministerin vastuulle. Hallituskaudella arvioidaan kotouttamisen hallinnon toimivuus, rakenne ja kehittämistarpeet. Eduskunta äänesti hallitusohjelmaa koskevasta tiedonannosta 30 päivänä kesäkuuta 2011 (EK 3/2011 vp).

Kotouttamisasioiden siirto edellyttää muutoksia kotoutumisen edistämisestä annettuun lakiin (1386/2010), ulkomaalaislakiin (301/2004) sekä kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta annettuun lakiin (746/2011). Lisäksi siirto edellyttää kotouttamistehtävien ja näitä tehtäviä hoitavien henkilöiden siirtoa sisäasiainministeriöstä työ- ja elinkeinoministeriöön.

2. Nykytila

Valtioneuvoston ohjesäännön (262/2003) 15 §:n 2 kohdan mukaan sisäasiainministeriön toimialaan kuuluvat maahanmuutto, kansainvälinen suojelu, paluumuutto ja maahanmuuttajien kotouttaminen. Sisäasiainministeriön työjärjestyksen (1036/2011) 13 §:n 4 kohdan mukaan maahanmuutto-osasto käsittelee asiat, jotka koskevat maahanmuuttajien kotouttamista ja etnisiä suhteita.

Valtioneuvoston ohjesäännön 21 §:n 1 kohdan mukaan työ- ja elinkeinoministeriön toimialaan kuuluvat työllisyys, työttömyys ja julkinen työvoimapalvelu. Työ- ja elinkeinoministeriön työjärjestyksen (979/2011) 22 §:n mukaan työllisyyden ja yrittäjyyden edistämistä koskevat asiat kuuluvat työllisyys- ja yrittäjyysosastolle, joka myös ohjaa ja valvoo elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia osaston vastuualueella.

Maahanmuuttajien kotouttaminen perustuu 1 päivänä syyskuuta 2011 voimaan tullee-

seen lakiin kotoutumisen edistämisestä. Lainojalla on annettu valtioneuvoston asetus kotoutumisen edistämiseen liittyvästä alkukartoituksesta (570/2011), valtioneuvoston asetus kotoutumisen edistämiseen liittyvien kunnan kustannusten korvaamisesta valtion varoista (571/2011) ja sisäasiainministeriön asetus ilman huoltajaa olevan lapsen edustajalle maksettavasta palkkiosta ja kulukorvauksesta (1006/2011).

3. Esityksen tavoite ja keskeiset ehdotukset

3.1. Esityksen tavoite

Esityksen tavoitteena on tehostaa maahanmuuttajien kotoutumista ja edistää työllistymistä avoimille työmarkkinoille. Kotouttamistoimien johtamisen ja valmistelun siirtäminen työllisyys- ja yrittäjyysasioista vastaavaan työ- ja elinkeinoministeriöön on keskeinen keino tehostaa maahanmuuttajien kotouttamista.

3.2. Keskeiset ehdotukset

Kotoutumisen edistämisestä annettuun lakiin, ulkomaalaislakiin ja kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta annettuun lakiin sisältyy tehtäväsäännöksiä, joissa nimetään toimivaltainen ministeriö. Tämän vuoksi toimialajaon muutos edellyttää muutoksia näihin lakeihin. Kotouttamistehtävien ja näitä tehtäviä hoitavien henkilöiden siirto sisäasiainministeriöstä työ- ja elinkeinoministeriöön toteutetaan siten, että toimivaltamuutoksen mukainen uusi organisaatio on toimintavalmis 1 päivänä tammikuuta 2012 alkaen.

3.2.1 Laki kotoutumisen edistämisestä

Kotouttamisasioiden toimialamuutoksen johdosta ehdotetaan muutettavaksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain 7 §:n 3 momentti, 34 §:n 2 momentti, 35 §, 36 §, 37 §:n 2 momentti, 81 §, 84 §:n 3 momentti ja 87 §:n 1 momentti. Näihin säännöksiin ehdo-

tetaan muutettavaksi sisäasiainministeriön tilalle työ- ja elinkeinoministeriö.

Ilman huoltajaa olevan lapsen edustajalle maksettavaa palkkiota ja kulukorvausta koskevan 59 §:n asetuksenantovaltuutta muutettaisiin siten, että sisäasiainministeriön sijasta asetuksen antaisi valtioneuvosto. Kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta annetun lain 7 §:n 3 momentti ja kotoutumislain 59 § sisältävät sisällöltään samanlaisen asetuksenantovaltuuden. Sen mukaan sisäasiainministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä palkkion maksamisen perusteista ja palkkion suuruudesta, korvattavista kuluista sekä menettelystä palkkion maksamisessa ja kulujen korvaamisessa.

Sisäasiainministeriö antoi 29 päivänä elokuuta 2011 asetuksen, jossa säädetään palkkion ja kulujen maksamisesta ilman huoltajaa olevan lapsen edustajalle, joka on määrätty vastaanottolain 39 §:n tai kotoutumislain 56 §:n nojalla. Olisi tarkoituksenmukaista, että myös jatkossa ilman huoltajaa olevan lapsen edustajalle maksettavaa palkkiota ja kuluja koskisivat yhteneväiset säännökset riippumatta siitä, kumman lain perusteella palkkio ja kulut edustajalle maksetaan. Tämän vuoksi on tarpeen, että molempien lakien asetuksenantovaltuutta muutetaan siten, että asetuksen antaisi ministeriön sijasta jatkossa valtioneuvosto.

Lain 9 luvussa säädetään Osallisena Suomessa -kokeilusta. Lain 67 §:ssä säädetään kokeilukunnasta sisäasiainministeriön jätetyn hakemuksen perusteella ja 68 §:ssä sisäasiainministeriön toimivallasta päättää kunnan valinnasta kokeiluun. Sisäasiainministeriö teki päätöksen kokeiluun valittavista kunnista 1 päivänä helmikuuta 2011. Lain 67 ja 68 §:ää muutettaisiin siten, että jos kokeilun voimassaoloaikana kokeiluun valitaan uusia kokeilukuntia tai -hankkeita, valinnasta vastaisi työ- ja elinkeinoministeriö.

3.2.2 Ulkomaalaislaki

Ulkomaalaislain 92 §:n 3 kohdan mukaan eräänä edellytyksenä oleskeluluvan myöntämiselle pakolaiskiintiössä on se, että kotoutumisen edellytykset Suomeen on arvioitu. Tämän vuoksi ehdotetaan ulkomaalaislain 91 §:ää muutettavaksi siten, että sisäasiainminis-

teriö valmistelisi pakolaiskiintiön alueellista kohdentamista koskevan esityksen valtioneuvostolle yhteistyössä paitsi ulkoasiainministeriön, myös työ- ja elinkeinoministeriön kanssa, jonka toimialaan kotoutumisen edellytysten arviointi tulisi kuulumaan.

Ulkomaalaislain 93 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvosto voi yleisistunnossa päättää ulkomaalaisten ottamisesta Suomeen erityisellä humanitaarisella perusteella tai kansainvälisten velvoitteiden täyttämiseksi. Säännöksen 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että jatkossa sisäasiainministeriön ja ulkoasiainministeriön lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö osallistuisi valtioneuvoston päätöstä koskevan ehdotuksen valmisteluun.

3.2.3 Kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta annettu laki

Ilman huoltajaa olevan lapsen edustajalle maksettavaa palkkiota ja kulukorvausta koskevan 7 §:n 3 momentin asetuksenantovaltuutta ehdotetaan muutettavaksi siten, että sisäasiainministeriön sijasta asetuksen antaisi jatkossa valtioneuvosto. Vastaanottolain 7 §:n 3 momentti ja kotoutumislain 59 § sisältävät sisällöltään samanlaisen asetuksenantovaltuuden. Sen mukaan sisäasiainministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä palkkion maksamisen perusteista ja palkkion suuruudesta, korvattavista kuluista sekä menettelystä palkkion maksamisessa ja kulujen korvaamisessa.

Sisäasiainministeriö antoi 29 päivänä elokuuta 2011 asetuksen, jossa säädetään palkkion ja kulujen maksamisesta ilman huoltajaa olevan lapsen edustajalle, joka on määrätty vastaanottolain 39 §:n tai kotoutumislain 56 §:n nojalla. Olisi tarkoituksenmukaista, että myös jatkossa ilman huoltajaa olevan lapsen edustajalle maksettavaa palkkiota ja kuluja koskisivat yhteneväiset säännökset riippumatta siitä, kumman lain perusteella palkkio ja kulut edustajalle maksetaan. Tämän vuoksi on tarpeen, että molempien lakien asetuksenantovaltuutta muutetaan siten, että asetuksen antaisi ministeriön sijasta jatkossa valtioneuvosto.

3.2.4 Kotouttamistehtävien sekä tehtäviä hoitavien henkilöiden siirto

Valtioneuvostosta annetun lain (175/2003) 2 §:ssä säädetään ministeriöiden toimialaa ja asioiden jakoa niiden välillä koskevasta asetuksenantovaltuudesta. Ministeriöiden toimialoista säädetään keskitetysti valtioneuvoston ohjesäännössä. Valtioneuvostosta annetun lain 7 §:n nojalla valtioneuvoston asetuksina annettavissa ministeriöasetuksissa kuvataan toimialat tehtävien tasolla. Näitä säädöksiä muutettaisiin kotouttamisasioiden toimialamuutosta vastaavasti siten, että muutokset tulisivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012.

Valtioneuvostosta annetun lain 11 §:ssä säädetään ministeriöiden toimialajoen muutosten vaikutuksista. Pykälän 2 momentin mukaan valtioneuvosto voi siirtää ministeriöön perustetun viran ministeriöiden toimialajoen muutosta vastaavasti toiseen ministeriöön. Samoin voidaan määrääjäksi nimitetty virkamies siirtää toisen ministeriön palvelukseen määrääjän päättymiseen saakka.

Käsillä olevan toimialamuutoksen yhteydessä sisäasiainministeriöstä siirretään työ- ja elinkeinoministeriöön yhteensä kahdeksan virkaa ja kahdeksan määräaikaista hankkeisiin liittyvää määräaikaista virkasuhdetta.

Valtioneuvostosta annetun lain 11 §:n 1 momentin mukaan ministeriöiden toimialajoen muuttuessa siirtyvät ministeriöiden hallinnonalalle kuuluvat asiat sekä ministeriön tekemät sopimukset ja muut sitoumukset samoin kuin niistä johtuvat oikeudet ja velvoitteet uuden toimialajoen mukaiselle ministeriölle. Tällaisten asioiden, sopimusten ja sitoumusten siirto valmistellaan siten, että vastuut ovat ajan tasalla 1 päivänä tammikuuta 2012.

4. Esityksen vaikutukset

4.1. Taloudelliset vaikutukset

Maahanmuuttajien kotouttamisen tehostumisen myötä myös kotouttamiseen osoitettujen valtion varojen käytön kustannustehokkuus lisääntyy.

Kotouttamisasioiden siirtämisen yhteydessä työ- ja elinkeinoministeriölle siirretään sisäasiainministeriöstä vuoden 2012 valtion ta-

lousarvioesityksessä määrärahoja seuraavasti:

Sisäasiainministeriön toimintamenoista 26.01.01 siirretään työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenoihin momentille 32.01.01 yhteensä 585 000 euroa, josta palkkausmenojen osuus on 545 000 euroa ja muiden toimintamenojen osuus on 40 000 euroa.

Sisäasiainministeriön momentilta 26.40.03 siirretään 661 000 euroa työ- ja elinkeinoministeriön momentille 32.70.03. Loput momentin 26.40.03 määräraha (200 000 euroa) jää sisäasiainministeriön pääluokkaan momenteille 26.01.01 (70 000 euroa) ja 26.40.01 (130 000 euroa).

Sisäasiainministeriön momentti 26.40.30 siirtyy kokonaan määrärahoineen työ- ja elinkeinoministeriön pääluokkaan momentiksi 32.70.30, jonka määräraha vuoden 2012 talousarvioesityksessä on 112 348 000 euroa.

Työ- ja elinkeinoministeriöön siirtyvien määräaikaisten virkasuhteiden palkkakustannukset maksetaan seuraavasti:

EU:n Solid-rahaston hankkeet, 3 määräaikaista virkasuhdetta, palkat maksetaan momentilta 26.01.22.

ESR-hankkeet, 4 määräaikaista virkasuhdetta, palkat maksetaan momentilta 32.50.64.

Osallisena Suomessa -hanke, yksi määräaikainen virkasuhde, palkka maksetaan momentilta 32.70.03.

4.2. Vaikutukset eri kansalaisryhmien asemaan

Esitys parantaa maahanmuuttajien mahdollisuuksia nopeammin työllistyä avoimille työmarkkinoille. Kotouttamisasioiden nivelttäminen työllisyyden ja yrittäjyyden edistämistä koskevien asioiden kokonaisuuteen antaa nykyistä paremmat edellytykset käyttää koko työ- ja elinkeinohallinnon palveluvalikoimaa maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseen.

4.3. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Valtioneuvostosta annetun lain 11 §:n 2 momentin mukaan virka ja virkamies voidaan siirtää ilman virkamiehen suostumusta vain, jos siirto ei vaikuta virkamiehen oikeu-

teen valita asuinpaikkaansa.

Sopimuskaudelle 2010–2012 tehdyn valtion virka- ja työehtosopimuksen allekirjoittamispöytäkirjassa on sovittu palvelussuhteen ehdoista ja palkkataruusta siirrettäessä virkamies organisaatiomuutoksen yhteydessä valtionhallinnon virastosta toiseen. Pöytäkirjan 18 §:ssä on lain nojalla tapahtuvien virkasiirtojen osalta niin sanottu palkkataruulauseke.

5. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä yhteistyössä sisäasiainministeriön kanssa.

Valmistelun kiireellisyyden takia esityksestä ei ole pyydetty lausuntoja.

6. Esityksen riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2012 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Kotouttamisasioiden toimialamuutokset edellyttävät valtioneuvoston ohjesäännön (262/2003) muuttamista sekä sisäasiainministeriöstä annetun valtioneuvoston asetuksen (609/2003) ja työ- ja elinkeinoministeriöstä annetun valtioneuvoston asetuksen (1024/2007) muuttamista. Esitykseen liittyen tulee myös muuttaa sisäasiainministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön työjärjestyksiä.

7. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

Lakiehdotukset

1.

Laki**kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010) 7 §:n 3 momentti, 34 §:n 2 momentti, 35 §, 36 §, 37 §:n 2 momentti, 59 §, 67 §, 68 §, 81 §, 84 §:n 3 momentti sekä 87 §:n 1 momentti seuraavasti:

7 §

Perustieto suomalaisesta yhteiskunnasta

—————
 Kukin tätä lakia soveltava viranomainen vastaa osaltaan perustietoaineiston sisällön tuottamisesta ja ajan tasalla pitämisestä. Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa perustietoaineiston yhteensovittamisesta, kääntämisestä ja jakelusta.

34 §

Valtion kotouttamisohjelma

—————
 Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa ohjelman valmistelusta. Kotouttamisen kehittämisen kannalta keskeiset ministeriöt määrittelevät kukin omaa hallinnonalaansa varten kotouttamisen kehittämisen tavoitteet ja toimenpiteet osana hallinnonalansa toiminnan ja talouden suunnittelua.

35 §

Työ- ja elinkeinoministeriön tehtävät

Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa:
 1) kotouttamispolitiikan yleisestä kehittämisestä, suunnittelusta ja ohjauksesta;
 2) kotouttamispolitiikan ja hyvien etnisten

suhteiden edistämisen yhteensovittamisesta;
 3) kotouttamispolitiikan ja hyvien etnisten suhteiden edistämisen valtakunnallisesta arvioinnista ja seurannasta.

Työ- ja elinkeinoministeriö ohjaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia kotouttamiseen ja hyvien etnisten suhteiden edistämiseen liittyvissä tehtävissä.

36 §

Ministeriöiden välinen yhteistyöelin

Ministeriöiden välisen kotouttamista koskevan yhteistyön ja tiedonkulun edistämiseksi sekä toimenpiteiden yhteensovittamiseksi työ- ja elinkeinoministeriön apuna toimii kotouttamisen kannalta keskeisten ministeriöiden edustajista muodostettu yhteistyöelin.

37 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävät

—————
 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tukee toimialueensa kuntien kotouttamisohjelmien laadintaa ja seuraa niiden toteuttamista. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimittaa työ- ja elinkeinoministeriölle vuosittain tiedot alueensa kotouttamisohjelmista ja niiden toimeenpanosta.

59 §

Edustajalle maksettava palkkio ja kulut

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus maksaa hakemuksesta lapselle määrätyn edustajan palkkion edustajan tehtäviin käytetyn ajan perusteella ja korvauksen edustamisesta aiheutuneista kuluista silloin, kun edustaja on määrätty tämän lain perusteella tai kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta annetun lain perusteella ja lapselle on myönnetty oleskelulupa. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä palkkion maksamisen perusteista ja palkkion suuruudesta, korvattavista kuluista sekä menettelyistä palkkion maksamisessa ja kulujen korvaamisessa.

67 §

Kokeilukunta

Kokeilukunta on kokeiluun sisäasiainministeriölle tai työ- ja elinkeinoministeriölle jätetyn hakemuksen perusteella hyväksytty kunta.

68 §

Kokeiluun valinnan edellytykset

Kokeiluun hyväksyy hakemuksesta työ- ja elinkeinoministeriö. Valinnassa otetaan huomioon hankkeiden maantieteellinen jakautuminen. Lisäksi huomiota kiinnitetään seuraaviin seikkoihin:

- 1) hanke vastaa 63 §:ssä tarkoitettua kokeilun sisältöä ja 65 §:ssä tarkoitettua kokeilun tarkoitusta;
- 2) hankkeeseen sisältyy hallinnonalat ylittävää yhteistyötä;
- 3) hankesuunnitelmassa näkyvät Osallisena Suomessa -kokeilun yleiset sekä hankkeen yksilöidyt tavoitteet, hankkeen toimenpiteet, osallistujat ja aikataulu sekä kustannusarvio, josta käy ilmi, mihin kustannuksiin haetaan rahoitusta.

81 §

Kokeilun seuranta ja arviointi

Kokeilukunnat ja työ- ja elinkeinotoimistot huolehtivat kokeilun seurannasta ja arvioinnista. Ne ovat velvollisia antamaan alueensa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja työ- ja elinkeinoministeriölle näiden pyytämät tiedot kokeilusta. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus laatii alueellaan toimivista kokeiluista arvioinnin, jonka se toimittaa työ- ja elinkeinoministeriölle. Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa kokeilun loppuraportin laatimisesta.

84 §

Kotoutumista edistävään toimenpiteeseen osallistuvan vakuutusturva

Työ- ja elinkeinoministeriö järjestää 1 momentissa tarkoitetuissa kotoutumista edistävissä toimenpiteissä oleville ryhmävastuuvakuutuksen.

87 §

Tiedonsaantioikeus

Työ- ja elinkeinoministeriöllä, aluehallintovirastolla, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella, työ- ja elinkeinotoimistolla, kunnan viranomaisella sekä Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä tämän lain 2, 5 ja 6 luvun mukaisten tehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot toisiltaan, Maahanmuuttovirastolta, vastaanotto- ja järjestelykeskukselta, kotoutumista tukevien toimenpiteiden ja palvelujen tuottajalta sekä ilman huoltajaa olevalle lapselle määrättyltä edustajalta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2012.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

2.

Laki**ulkomaalaislain 91 ja 93 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaalaislain (301/2004) 91 § ja 93 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 973/2007, seuraavasti:

Muu humanitaarinen maahanmuutto

91 §

Pakolaiskiintiön kohdentaminen

Sisäasiainministeriö valmistelee yhteistyössä ulkoasiainministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön kanssa esityksen valtioneuvostolle pakolaiskiintiön alueellisesta kohdentamisesta.

93 §

Sisäasiainministeriö, ulkoasiainministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö valmistelevat yhteistyössä ehdotuksen valtioneuvoston päätökseksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

3.

Laki**kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta annetun lain 7 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta annetun lain (746/2011) 7 §:n 3 momentti seuraavasti:

7 §

Kustannusten korvaaminen

Maahanmuuttovirasto maksaa hakemukselta ilman huoltajaa olevan lapsen, jolla ei ole oleskelulupaa Suomessa, edustajan palkkion tämän edustajan tehtäviin käyttämän ajan perusteella ja korvauksen edustamisesta aiheutuneista kuluista. Valtioneuvoston asetuksella

annetaan tarkempia säännöksiä palkkion maksamisen perusteista ja palkkion suuruudesta, korvattavista kuluista sekä menettelystä palkkion ja kulujen korvaamisessa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2012.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Helsingissä 7 päivänä lokakuuta 2011

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Työministeri *Lauri Ihalainen*

Liite

Rinnakkaistekstit

1.

Laki**kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010) 7 §:n 3 momentti, 34 §:n 2 momentti, 35 §, 36 §, 37 §:n 2 momentti, 59 §, 67 §, 68 §, 81 §, 84 §:n 3 momentti sekä 87 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

7 §

Perustieto suomalaisesta yhteiskunnasta

Kukin tätä lakia soveltava viranomainen vastaa osaltaan perustietoaineiston sisällön tuottamisesta ja ajan tasalla pitämisestä. Sisäasiainministeriö vastaa perustietoaineiston yhteensovittamisesta, kääntämisestä ja jakelusta.

34 §

Valtion kotouttamisohjelma

Sisäasiainministeriö vastaa ohjelman valmistelusta. Kotouttamisen kehittämisen kannalta keskeiset ministeriöt määrittelevät kukin omaa hallinnonalaansa varten kotouttamisen kehittämisen tavoitteet ja toimenpiteet osana hallinnonalansa toiminnan ja talouden suunnittelua.

35 §

Sisäasiainministeriön tehtävät

Sisäasiainministeriö vastaa:

Ehdotus

7 §

Perustieto suomalaisesta yhteiskunnasta

Kukin tätä lakia soveltava viranomainen vastaa osaltaan perustietoaineiston sisällön tuottamisesta ja ajan tasalla pitämisestä. *Työ- ja elinkeinoministeriö* vastaa perustietoaineiston yhteensovittamisesta, kääntämisestä ja jakelusta.

34 §

Valtion kotouttamisohjelma

Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa ohjelman valmistelusta. Kotouttamisen kehittämisen kannalta keskeiset ministeriöt määrittelevät kukin omaa hallinnonalaansa varten kotouttamisen kehittämisen tavoitteet ja toimenpiteet osana hallinnonalansa toiminnan ja talouden suunnittelua.

35 §

*Työ- ja elinkeinoministeriön tehtävät**Työ- ja elinkeinoministeriö* vastaa:

- 1) kotouttamispolitiikan yleisestä kehittämisestä, suunnittelusta ja ohjauksesta;
- 2) kotouttamispolitiikan ja hyvien etnisten suhteiden edistämisen yhteensovittamisesta;
- 3) kotouttamispolitiikan ja hyvien etnisten suhteiden edistämisen valtakunnallisesta arvioinnista ja seurannasta.

Sisäasiainministeriö ohjaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia kotouttamiseen ja hyvien etnisten suhteiden edistämiseen liittyvissä tehtävissä.

36 §

Ministeriöiden välinen yhteistyöelin

Ministeriöiden välisen kotouttamista koskevan yhteistyön ja tiedonkulun edistämiseksi sekä toimenpiteiden yhteensovittamiseksi sisäasiainministeriön apuna toimii kotouttamisen kannalta keskeisten ministeriöiden edustajista muodostettu yhteistyöelin.

37 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävät

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tukee toimialueensa kuntien kotouttamisohjelmien laadintaa ja seuraa niiden toteuttamista. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimittaa sisäasiainministeriölle vuosittain tiedot alueensa kotouttamisohjelmista ja niiden toimeenpanosta.

59 §

Edustajalle maksettava palkkio ja kulut

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus maksaa hakemuksesta lapselle määrätyn edustajan palkkion edustajan tehtäviin käytetyn ajan perusteella ja korvauksen edustamisesta aiheutuneista kuluista silloin, kun edustaja on määrätty tämän lain perusteella tai kansainvälistä suojelua hakevan vas-

- 1) kotouttamispolitiikan yleisestä kehittämisestä, suunnittelusta ja ohjauksesta;
- 2) kotouttamispolitiikan ja hyvien etnisten suhteiden edistämisen yhteensovittamisesta;
- 3) kotouttamispolitiikan ja hyvien etnisten suhteiden edistämisen valtakunnallisesta arvioinnista ja seurannasta.

Työ- ja elinkeinoministeriö ohjaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia kotouttamiseen ja hyvien etnisten suhteiden edistämiseen liittyvissä tehtävissä.

36 §

Ministeriöiden välinen yhteistyöelin

Ministeriöiden välisen kotouttamista koskevan yhteistyön ja tiedonkulun edistämiseksi sekä toimenpiteiden yhteensovittamiseksi *työ- ja elinkeinoministeriön* apuna toimii kotouttamisen kannalta keskeisten ministeriöiden edustajista muodostettu yhteistyöelin.

37 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävät

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tukee toimialueensa kuntien kotouttamisohjelmien laadintaa ja seuraa niiden toteuttamista. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimittaa *työ- ja elinkeinoministeriölle* vuosittain tiedot alueensa kotouttamisohjelmista ja niiden toimeenpanosta.

59 §

Edustajalle maksettava palkkio ja kulut

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus maksaa hakemuksesta lapselle määrätyn edustajan palkkion edustajan tehtäviin käytetyn ajan perusteella ja korvauksen edustamisesta aiheutuneista kuluista silloin, kun edustaja on määrätty tämän lain perusteella tai kansainvälistä suojelua hakevan vas-

taanotosta annetun lain perusteella ja lapselle on myönnetty oleskelulupa. Sisäasiainministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä palkkion maksamisen perusteista ja palkkion suuruudesta, korvattavista kuluista sekä menettelystä palkkion maksamisessa ja kulujen korvaamisessa.

67 §

Kokeilukunta

Kokeilukunta on kokeiluun sisäasiainministeriölle jätetyn hakemuksen perusteella hyväksytty kunta.

68 §

Kokeiluun valinnan edellytykset

Kokeiluun hyväksyy hakemuksesta sisäasiainministeriö. Valinnassa otetaan huomioon hankkeiden maantieteellinen jakautuminen. Lisäksi huomiota kiinnitetään seuraaviin seikkoihin:

- 1) hanke vastaa 63 §:ssä tarkoitettua kokeilun sisältöä ja 65 §:ssä tarkoitettua kokeilun tarkoitusta;
- 2) hankkeeseen sisältyy hallinnonalat ylittävää yhteistyötä;
- 3) hankesuunnitelmassa näkyvät Osallisen Suomessa -kokeilun yleiset sekä hankkeen yksilöidyt tavoitteet, hankkeen toimenpiteet, osallistujat ja aikataulu sekä kustannusarvio, josta käy ilmi, mihin kustannuksiin haetaan rahoitusta.

81 §

Kokeilun seuranta ja arviointi

Kokeilukunnat ja työ- ja elinkeinotoimistot huolehtivat kokeilun seurannasta ja arvioinnista. Ne ovat velvollisia antamaan alueensa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja sisäasiainministeriölle näiden pyytämät tiedot kokeilusta. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus laatii alueellaan toimivista kokeiluista arvioinnin, jonka se toimittaa sisäasiainministeriölle. Sisäasiainministeriö vastaa kokeilun loppuraportin

taanotosta annetun lain perusteella ja lapselle on myönnetty oleskelulupa. *Valtioneuvoston* asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä palkkion maksamisen perusteista ja palkkion suuruudesta, korvattavista kuluista sekä menettelystä palkkion maksamisessa ja kulujen korvaamisessa.

67 §

Kokeilukunta

Kokeilukunta on kokeiluun sisäasiainministeriölle *tai työ- ja elinkeinoministeriölle* jätetyn hakemuksen perusteella hyväksytty kunta.

68 §

Kokeiluun valinnan edellytykset

Kokeiluun hyväksyy hakemuksesta *työ- ja elinkeinoministeriö*. Valinnassa otetaan huomioon hankkeiden maantieteellinen jakautuminen. Lisäksi huomiota kiinnitetään seuraaviin seikkoihin:

- 1) hanke vastaa 63 §:ssä tarkoitettua kokeilun sisältöä ja 65 §:ssä tarkoitettua kokeilun tarkoitusta;
- 2) hankkeeseen sisältyy hallinnonalat ylittävää yhteistyötä;
- 3) hankesuunnitelmassa näkyvät Osallisen Suomessa -kokeilun yleiset sekä hankkeen yksilöidyt tavoitteet, hankkeen toimenpiteet, osallistujat ja aikataulu sekä kustannusarvio, josta käy ilmi, mihin kustannuksiin haetaan rahoitusta.

81 §

Kokeilun seuranta ja arviointi

Kokeilukunnat ja työ- ja elinkeinotoimistot huolehtivat kokeilun seurannasta ja arvioinnista. Ne ovat velvollisia antamaan alueensa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja *työ- ja elinkeinoministeriölle* näiden pyytämät tiedot kokeilusta. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus laatii alueellaan toimivista kokeiluista arvioinnin, jonka se toimittaa *työ- ja elinkeinoministeriölle*. *Työ- ja elinkeinoministeriö* vastaa

laatimisesta.

84 §

Kotoutumista edistävään toimenpiteeseen osallistuvan vakuutusturva

Sisäasiainministeriö järjestää 1 momentissa tarkoitetuissa kotoutumista edistävissä toimenpiteissä oleville ryhmävastuuvakuutuksen.

87 §

Tiedonsaantioikeus

Sisäasiainministeriöllä, aluehallintovirastolla, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella, työ- ja elinkeinotoimistolla, kunnan viranomaisella sekä Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä tämän lain 2, 5 ja 6 luvun mukaisten tehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot toisiltaan, Maahanmuuttovirastolta, vastaanotto- ja järjestelykeskukselta, kotoutumista tukevien toimenpiteiden ja palvelujen tuottajalta sekä ilman huoltajaa olevalle lapselle määrättyä edustajalta.

kokeilun loppuraportin laatimisesta.

84 §

Kotoutumista edistävään toimenpiteeseen osallistuvan vakuutusturva

Työ- ja elinkeinoministeriö järjestää 1 momentissa tarkoitetuissa kotoutumista edistävissä toimenpiteissä oleville ryhmävastuuvakuutuksen.

87 §

Tiedonsaantioikeus

Työ- ja elinkeinoministeriöllä, aluehallintovirastolla, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella, työ- ja elinkeinotoimistolla, kunnan viranomaisella sekä Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä tämän lain 2, 5 ja 6 luvun mukaisten tehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot toisiltaan, Maahanmuuttovirastolta, vastaanotto- ja järjestelykeskukselta, kotoutumista tukevien toimenpiteiden ja palvelujen tuottajalta sekä ilman huoltajaa olevalle lapselle määrättyä edustajalta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

2.

Laki**ulkomaalaislain 91 ja 93 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaalaislain (301/2004) 91 § ja 93 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat
 laissa 973/2007, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

91 §

Pakolaiskiintiön kohdentaminen

Sisäasiainministeriö valmistelee yhteistyössä ulkoasiainministeriön kanssa esityksen valtioneuvostolle pakolaiskiintiön alueellisesta kohdentamisesta.

93 §

Muu humanitaarinen maahanmuutto

Sisäasiainministeriö ja ulkoasiainministeriö valmistelevat yhteistyössä ehdotuksen valtioneuvoston päätökseksi.

Ehdotus

91 §

Pakolaiskiintiön kohdentaminen

Sisäasiainministeriö valmistelee yhteistyössä ulkoasiainministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön kanssa esityksen valtioneuvostolle pakolaiskiintiön alueellisesta kohdentamisesta.

93 §

Muu humanitaarinen maahanmuutto

Sisäasiainministeriö, ulkoasiainministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö valmistelevat yhteistyössä ehdotuksen valtioneuvoston päätökseksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

3.

Laki**kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta annetun lain 7 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta annetun lain (746/2011) 7 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

7 §

Kustannusten korvaaminen

Maahanmuuttovirasto maksaa hakemuksesta ilman huoltajaa olevan alaikäisen, jolla ei ole oleskelulupaa Suomessa, edustajan palkkion tämän edustajan tehtäviin käyttämän ajan perusteella ja korvauksen edustamisesta aiheutuneista kuluista. Sisäasiainministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä palkkion maksamisen perusteista ja palkkion suuruudesta, korvattavista kuluista sekä menettelystä palkkion ja kulujen korvaamisessa.

Ehdotus

7 §

Kustannusten korvaaminen

Maahanmuuttovirasto maksaa hakemuksesta ilman huoltajaa olevan *lapsen*, jolla ei ole oleskelulupaa Suomessa, edustajan palkkion tämän edustajan tehtäviin käyttämän ajan perusteella ja korvauksen edustamisesta aiheutuneista kuluista. *Valtioneuvoston* asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä palkkion maksamisen perusteista ja palkkion suuruudesta, korvattavista kuluista sekä menettelystä palkkion ja kulujen korvaamisessa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.